

vizsgálattal akarjuk eldönteni ezt a problémát, mi a nevelés lényege, mi a feladata, akkor szükségképen azt kell kutatnunk, mi az ember legmélyebb lényege. Mert a nevelés célja az ember, amilyennek lennie kell és a nevelés feladata éppen ennek a célnak az elérése. A nevelés lényegének kutatása végső fokon metafizikailag nem egyéb, mint az ember legmélyebb lényegének vizsgálata.

Szerzőnk két oknál fogva is kötelezőnek tartja, hogy a neveléstudományt ne csak metafizikailag, hanem fenomenológiailag is megalapozzuk: meg kell akadályoznunk a metafizika térfoglalását olyan területeken, ahol a pozitivista tudomány is komoly eredményeket ért el, másrészt a fenomenológia az a tudomány, amely az önmagáért való megismerést valóra válthatja. Fenomenológiai vizsgálat azonban csak ott lehetséges, ahol bizonyos tekintetben a létezés „zárójel“-be tehető. Ezt elérhetjük, ha a nevelés lényegét nem a nevelés tárgyában, hanem a nevelésnek szellemi jelentéssel bíró folyamatában keressük, mégpedig tiszta belső szemlélet alapján vizsgáljuk a nevelői gondolkozást, mielőtt még tettekben megvalósulna. Ennek alapján a nevelés lényege: gondoskodás, alakítás és értékre irányultság. Hehlmann itt különösen két dolog hangsúlyozását tartja szükségesnek: 1. az érték a nevelés lényegéhez tartozik, nélküle a nevelés nem gondolható és 2. a tudomány normákat nem adhat, csak cselehetőségeket, a formális értékfogalom tartalmi kitöltését pedig a nevelő felelősségérzetére bízva.

A nevelés jelentésének ez a fenomenológiai meghatározása feltétlen alapja a nevelésvalóságok vizsgálatának. Azzal azonban, hogy kifejtjük mindazt, ami a nevelés fogalmával jelentésszerűen összefügg, ki is merítjük minden lehetőségét a nevelés fenomenológiájának, mert a nevelői magatartás legmélyén ott van a tettét létrehozó elhatározás, ennek pedig már metafizikai háttere van. Arra az eredményre jut tehát Hehlmann, hogy a nevelés metafizikája és fenomenológiája mint két ismeretterület nem választható szét: minden lényegkérdés egy bizonyos ponton túl szükségképen ontikus problémába megy át.

Hehlmann közel jár ahhoz, hogy a metafizikának normatív jelleget tulajdonítson. Egészben véve azonban eredményei helytállóak, a metafizika és a fenomenológia viszonyát helyesen állapítja meg. A nevelés fenomenológiája fogalmi előmunkálat, önmagáért való megismerés, amelyet nem helyettesíthet a metafizika.

Borsányi Károly.

Új magyar könyvek és füzetek.

Balogh József: A klasszikus műveltségért. (Parthenon VII.) Bp., 1934. Révai-nyomda. (16-r., 12 l.)

Bálint Sándor: Néprajz és nevelés. Szeged, 1934. Prometheus-nyomda. (K. 8-r., 32 l.)

Dr. Bittenbinder Miklós: A katolikus neveléstudomány korszerű alapelvei. A mai nemzetpolitika művelési akarata és a katolikus nevelési eszmény. Kultúrpolitikai tanulmány. Bp., 1933. A szerző kiadása. Attila-nyomda rt. (N. 8-r., 20 l.) Ára 2 pengő.

Boda István: Az értelmi nevelés feladatairól. (Különlenyomat a Magyar Psychologiai Szemle VI. évfolyamának 3—4. számából.) Bp., 1934. (N. 8-r., 52 l.)

Borotvás-Nagy Sándor: Fordulat az angol nevelésben. (Különlenyomat a Kereskedelmi Szakoktatásnak XXXIX. és XL. évfolyamából.) Bp. Évszám nélkül. Franklin-Társulat. (N. 8-r., 52 l.)

Bujdosó Ernő: A matematika didaktikája Bolyai Farkasnál. (Közlemények a debreceni tudományegyetem matematikai szemináriumából. VIII. füzet. Kiadja: *Dávid Lajos.*) Szeghalom, 1934. Kultúra-nyomda. (N. 8-r., 36 l.)

Dr. Erdély Amália: Az iskolai büntetés hatása. Bp., 1933. Somló Béla könyvkiadó. (N. 8-r., 84 l.) Ára 1 pengő 80 fillér.

Dr. Gesztelyi Nagy László: A mezőgazdasági oktatás reformja. Bp., 1933. Franklin-Társulat ny. (Különlenyomat a Budapesti Szemle 1933-i évfolyamából.) (N. 8-r., 92 l.) Ára 2 pengő 50 fillér.

Dr. Gulyás József: Multunkból. (Benne: Comenius Vestibulumának előszava. Különlenyomat a Sárospataki Ref. Lapokból. 1933.) Spatak, 1933. (N. 8-r.)

A Magyar Főiskolai Hallgatók Statisztikája az 1931/32. tanévben. Szerkesztette és kiadja a M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal. Szövegét írta: **Janik Gyula dr.** Statistique des Étudiants des Ecoles Supérieures Hongroises en 1931/32. Rédigé et publié par l'Office Central R. H. de Statistique. Avec une étude du Dr. Jules Janik. Bp., 1933. Stephaneum-nyomda rt. (Lex. 8-r., 92 l.) — Ára 2 pengő.

Kalmár Jolán: A középfokú matematikai oktatás a munkaiskolában. Bölcsészettudományi értekezés. Bp., 1933. Mérnökök nyomdája. (N. 8-r., 100 l.)

Dr. Laurentzy Vilmos: A mezőgazdasági szakoktatás modern és racionális megszervezése és a polgári iskola problémája. (Különlenyomat a Pedagógiai Szemináriumnak 1933-i 9—10. és 1934-i 1—2. számából.) Bp., 1934. Hellas nyomda rt. (8-r., 40 l.)

Mohr Győző: A mondat ábrázolása az iskolában. (Különlenyomat a Protestáns Tanügyi Szemle 1933. évi 9—10. számából.) Debrecen, 1933. Városi nyomda. (N. 8-r., 14 l.)

Nemes Lipót (előadása a Magyar Szülők Szövetségének 1934 március 18-án tartott emlékünnepején): **Gróf Teleki Sándor... a népoktatási reformok, a szociálpedagógia, a népművelés úttörő harcosa...** Bp., 1934. Arany János-nyomda rt. (N. 8-r., 16. l.)

Rusztok Károly: A magyar népoktatás új útjai. Népoktatásügyi problémák, népművelési tanulmányok. Baja, 1933. Új Élet-nyomda rt. (K. 8-r., 184 l.) Ára 3 pengő.

Szenes Adolf: A tanuló tipikus számolási hibái és az elhárítás módja. (Különlenyomat A Cselekvés Iskolája módszertani folyóirat 1933—34-i 5—6. számából.) Szeged, Prometheus-nyomda. (N. 8-r., 56 l.)

Tankó Béla: A középiskolai filozófiai oktatás reformjáról. (Különlenyomat a Protestáns Tanügyi Szemle VIII. évfolyamának 2. számából.) Debrecen, 1934. Városi nyomda. (N. 8-r., 10 l.)

Vajthó László: **Tanulók szerepe az irodalom tanításában.** (A Tanítás Problémái. Szerkeszti: Vajthó László. 1. szám.) Bp. [1934.] (K. 8-r., 44 l.)

Dr. Várkonyi Hildebrand: **Közlémények a szegedi Ferenc József-Tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből.** (Acta Litterarum ac Scientiarum Reg. Universitatis Hung. Francisco-Iosephinae. Sectio: Philosophica. Tom. V. Fasc. 2. Redigunt: Georgius de Bartók et Alexander Imre. -- Separatum.) A m. kir. Ferenc József-Tudományegyetem és a Rothermere-Alap támogatásával kiadja az Egyetem Barátainak Egyesülete. Szeged, 1934. Szeged városi nyomda és könyvkiadó rt. (N. 8-r., 25—118 l.)

Végh Kálmán: **Értesítőink az 1932—33. iskolai évről.** (Különlenyomat a Kereskedelmi Szakoktatás 1933. évi 1—2. számából.) (N. 8-r., 44 l.)

Dr. Zentay Dezső (szerk.): **Beszélő számok. II. A megcsontított Magyarországnak küzdelmes évei.** Bp., 1934. A Franklin-Társulat nyomdája. 16-r., 104 l.) Ára 1 pengő 50 fillér.

A Magyar Iskolaszanatórium-Egyesület eddigi munkássága és további programja. A szentgotthárdi iskolaszanatórium működése. Kiadja a Magyar Iskolaszanatórium-Egyesület. Évszám nélkül. Bp. Arany János nyomda rt. (N. 8-r., 42 l.)

Az elemi és középfokú oktatás segéd- és vezérkönyvei. (A Fővárosi Pedagógiai Könyvtár kiadványai, 2. szám.) Bp., 1933. Bp. székesfőváros házi nyomdája. (Lex. 8-r., XXVI + 736 l.) Ára 12 pengő.

VEGYES.

A német modern filológusok birodalmi értekezlete. Négyévi szünetelés után az *Allgemeiner Deutscher Neuphilologenverband* folyó évi április 5-től 7-ig tartotta meg birodalmi kongresszusát. Feladata az volt, hogy az új Németország viszonyaira, gazdasági és közművelődési érdekeire való tekintettel alapelveiben vizsgálja meg és értékelje újra az idegen nyelvek ismeretének jelentőségét. A tárgyalásoknak minket is közelebbről érdeklő részleteit a következőkben ismertetjük. Kurt Schwedtké elnöki megnyitójában utalt arra, hogy az idegen nyelvek jelentősége ezidőszert vitás ugyan, de azért a nemzeti szocialista szellem és nevelés az élő idegen nyelvek ismeretét feltétlenül megköveteli. A módszert illetőleg a jövőben a tudománynak és életnek egybe kell fornnia, mert csak így sikerül az ifjúságot idegen nyelvek tanulására buzdítani. Minél alaposabb és rendszeresebb a tanítás, annál biztosabban számíthatunk az ifjúságnak fegyelmezett jellembeli nevelésére. Fontos a szláv nyelveknek, főleg az oroszoknak tanítása, amelynek művelődési értéke nyelvi iskolázás dolgában a latinnal egyenértékű. Wartburg lipcei tanár számos okkal és tapasztalattal támogatta az élő idegen nyelveknek minél szélesebb körű és alapos tanítását. Heiss (Freiburg) rámutatott az európai népeknek és nyelveknek szoros egymásrautaltságára. Salewsky (Berlin) érdekes példákon szemléltette annak szükséges voltát, hogy az idegen népeket nyelvükön keresztül kell megismerni, mert csak